

UDC 001.1 Scientific Collection «InterConf», (37): with the Proceedings of the 1 st International Scientific and Practical Conference «Recent Scientific Investigation» (December 6-8, 2020). Oslo, Norway: Dagens naeringsliv forlag, 2020. 1151 p.

S 40 ISBN 978-82-7346-353-1

UDC 7.091.4 SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF» | № 1(37) 630
ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

Леонід Данчук

кандидат мистецтвознавства, професор кафедри мистецької освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Світлана Олійник

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецької освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

МИСТЕЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТВОРЧОГО КОЛЕКТИВУ

Велику роль у зміцненні національних основ культури, формуванні національної самосвідомості і збагаченні духовності народу відіграють міцні культурно-мистецькі традиції. Однією із форм розвитку цих традицій є фестивалі як форма самопрезентації творчого колективу. Саме завдяки їм зберігається національна мистецька спадщина, розвивається театральна і музична творчість, виявляється і підтримується обдарована творча молодь. Метою цих фестивалів є пробудження інтересу до культурно-історичної спадщини народу, відродження театральних і фольклорно-етнічних пластів культури. Фестиваль як форма комунікації митців активізувалася, більшою мірою, з кінця ХХ – початку ХХІ століття. Саме у цей період зароджується фестивальний рух за різними мистецькими напрямками. Певний інтерес у цьому контексті представляють собою фестивалі театального мистецтва та етнофестивалі як носії національної культури. Театральний фестиваль – це середовище для творчого спілкування режисерів, акторів, менеджерів, театрознавців та інших фахівців театральної галузі. Вивченню історії розвитку

та актуальних проблем театральнотривалого руху в Україні присвячено дослідження М. Близнюк, О. Дячкова, К. Жигульського, С. Зуєва, О. Карпаш, М. Швед та інших. Разом з тим, RECENT SCIENTIFIC INVESTIGATION 631 актуальними залишаються питання фінансової підтримки державними фондами, спонсорськими благодійними внесками, громадськими організаціями тощо. Також на часі є проблема залучення талановитої молоді до театральної діяльності, створення умов для розкриття ними своїх потенційних можливостей у цій сфері, мотивації до театральної співтворчості. За період – кінець ХХ – початок ХХІ століття – в Україні спостерігається надзвичайна активність театральнотривалого руху в різних регіонах країни. Це: "Майстерія" (Ніжин), «Золоті оплески Буковини» (Чернівці), «В гостях у Гоголя» (Полтава), «Мельпомена Таврії» (Херсон), «Тернопільські театральні вечори-2020. Дебют» (Тернопіль), «Коломийські представлення» (Коломия), «Січеславна» (Дніпро), «Драма.UA» (Львів) та інші. Всі вони, орієнтуючись на загальнонаціональні пріоритети, мають свою самобутню тематику та спрямовані на високі творчі досягнення. Інтеграція України до світового культурного простору шляхом активізації тривалого руху забезпечує плідне співробітництво в галузі театрального мистецтва, відкриває шлях для творчої реалізації театральних планів і задумів. Як зазначає М. Близнюк, більш широке субрегіональне, регіональне й міжнародне культурне співробітництво і взаєморозуміння необхідні для створення клімату поваги, довіри, діалогу і миру між народами [1, с.40]. Важливе значення театральних фестивалів полягає ще й в тому, що вони гостро актуально відображають реалії сучасного життя як самого театру, так і суспільства в цілому. Вони є втіленням інноваційних ідей та поглядів, реалізації сміливих проєктів, пошуку новаторських шляхів та концептуальних розробок у здійсненні творчих планів. На думку О. Карпаш, у реаліях сучасного українського мистецького життя театральні фестивалі часто стають панацеєю від культурного занепаду, оскільки їх видовищний і змістовний потенціал між собою узгоджуються [4, с. 167]. Мистецькі процеси, на думку автора, зокрема і театральні, відчувають на

собі вплив комерціалізації багатьох сфер діяльності людини, що зумовлює необхідність пошуку керівниками колективів нових SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF» | № 1(37) 632 засобів поширення театрального мистецтва, у т. ч. й засобами фестивалів, де видовищним формам відведено найбільш вагому роль. Часова протяжність і популярність окремих театральних фестивалів стали свідченням можливості їх адаптації до ринкових умов, розвитку мистецьких завдань всупереч складним економічним чинникам [4, с. 168]. Фестивальний рух в Україні, який репрезентує етнічний напрям свій початковий досвід бере з кінця ХХ– початку ХХІ століття. Перші зразки автентичного фольклору прозвучали в рамках давно улюбленого в країні заходу – всеукраїнського щорічного фестивалю сучасної пісні та популярної музики – «Червона рута» (1989). На фестивалі було представлено як автентичний спів, так і театралізовані обряди, інструментальна та кобзарсько-лірницька музика. Серед визначних українських фестивалів етнічної музики слід згадати такі міжнародні фестивалі, як «Шешори» (2003, с. Шешори, Івано-Франківської області), «Країна мрій» (2004, м. Київ), «Трипільське коло» (2008, м. Ржищев Київської області), всеукраїнський фестиваль «Підкамінь» (2007, Львівська область) та інші. У ході цих фестивалів яскраво презентуються експозиції виробів народного мистецтва, книжковий ярмарок, майстер-класи народних ремесел, виставки народного малярства, етнічна кухня, театралізовані заходи, які відображають життя і побут людей минулого тощо. Самобутність таких фестивалів спонукає творчу молодь до створення етногуртів, фольклорних колективів, які досліджують в етноекспедиціях архаїчні пласти етнокультури. Серед них: «Древо», «Божичі», «Володар», «Буття», «ГуляйГород», «ДахаБраха» та інші. Таким чином, театральні та етнофестивалі у контексті сучасного мистецтва є надзвичайно яскравим національним явищем. Їхній активний розвиток свідчить про інтерес і велику увагу до театральних традицій, до етнічних глибинних пластів української культури, які усвідомлюються як велична цінність народу.

RECENT SCIENTIFIC INVESTIGATION 633

Список джерел:

1. Близнюк М.М. Фестивалі як форма культурного співробітництва
[http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILEA=&2_S21STR=Kms_2010_11_5].
2. Вишнеvsька Г. Українські фестивалі як засіб просування позитивного іміджу країни [https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD10_Vyshnevskya.pdf].
3. Главацька Н. Етнофестивалі на території українських скансенів: культурно просвітницький аспект [https://www.pyrohiv.com/activities/etnofestivali-na-teritoriiukrainskikh-skanseniv-kulturno-prosvitnitskiy-aspekt.html].
4. Карпаш О.М. Театральні фестивалі в культурно-мистецькому житті України кінця ХХ – початку ХХІ століття: історія, типологія, тенденції розвитку // Дис канд. миства. – 26.00.01 – теорія та історія культури. – Івано-Франківськ, 2019. – 275 с. [https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2019/03/dis_Karpash-1.pdf].